

Sygn. akt III AUa 1524/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 lipca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący - Sędzia: SA Irena Raczkowska

Sędziowie: SA Genowefa Glińska

SO del. Ewa Stryczyńska (spr.)

Protokolant: sekr. sądowy Marta Brzezińska

po rozpoznaniu w dniu 29 lipca 2014 r. w Warszawie

sprawy J. Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. Wydział Realizacji Umów Międzynarodowych

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. Wydział Realizacji Umów Międzynarodowych

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie XIV Wydział Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 25 kwietnia 2013 r. sygn. akt XIV U 3539/12

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 1524/13

UZASADNIENIE

J. Z. złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. Wydział Realizacji Umów Międzynarodowych z 12 września 2012r. odmawiającej mu prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. W uzasadnieniu organ wskazał, że zgodnie z orzeczeniem lekarza orzecznika z 30 października 2010r. J. Z. został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy od 12 maja 2010r. Zakład uznał za udowodnione 25 lat 8 miesięcy okresów składkowych i 1 rok 9 miesięcy 17 dni okresów nieskładkowych, w sumie 27 lat 5 miesięcy 17 dni. Brytyjska instytucja ubezpieczeniowa potwierdziła okres ubezpieczenia na terenie Wielkiej Brytanii w wymiarze 3 lat 1 miesiąca. Udowodniony okres w dziesięcioleciu przed dniem powstania niezdolności do pracy tj. od 12 maja 2000r. do 11 maja 2010r. wyniósł łącznie 4 lata, 7 miesięcy i 7 dni, zaś udowodniony okres w dziesięcioleciu przed dniem zgłoszenia wniosku o rentę z tytułu niezdolności do pracy tj. 18 października 2000r. do 17 października 2010r. wyniósł łącznie 4 lata 5 miesięcy 29 dni. Zakład stwierdził, że J. Z. nie spełnia warunków wymaganych do renty z tytułu niezdolności do pracy, ponieważ brak jest wymaganych 5 lat w ostatnim dziesięcioleciu przed dniem powstania niezdolności do pracy, jak również w ostatnim dziesięcioleciu przed dniem zgłoszenia wniosku o rentę z tytułu niezdolności do pracy.

J. Z. odwołując się od powyższej decyzji wniósł o jej uchylenie i przyznanie mu renty z tytułu niezdolności do pracy. Odwołujący się podniósł, że nie zgadza się z argumentacją ZUS, gdyż osoby całkowicie niezdolne do pracy z długim

stażem mogą być zwolnione z obowiązku posiadania co najmniej pięcioletniego okresu składkowego i nieskładkowego w ostatnim dziesięcioleciu przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy. J. Z. zauważył, że od 23 września 2011r. obowiązuje przepis art. 58 ust. 4 ustawy emerytalnej, zgodnie z którym tego warunku nie muszą spełnić osoby, które udowodniły okres składkowy wynoszący co najmniej 30 lat dla mężczyzny oraz są całkowicie niezdolne do pracy. W ostatniej decyzji ZUS uwzględnił odwołującemu się 27 lat 5 miesięcy i 17 dni pracy w Polsce oraz 3 lata i 11 miesięcy w Wielkiej Brytanii, co daje łącznie 30 lat 6 miesięcy i 17 dni. W związku z powyższym, zdaniem odwołującego się spełnia on warunki wymagane do nabycia prawa do renty.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. Wydział Realizacji Umów Międzynarodowych wniósł o oddalenie odwołania wskazując, że udowodnione okresy ubezpieczenia J. Z. na terenie Polski i Wielkiej Brytanii w dziesięcioleciu przed powstaniem niezdolności do pracy wynoszą łącznie 4 lata 7 miesięcy i 7 dni zamiast wymaganych 5 lat, a w dziesięcioleciu przed zgłoszeniem wniosku o rentę zainteresowany udowodnił 4 lata 5 miesięcy i 29 dni, a zatem także w wymiarze poniżej 5 lat. Ponadto organ wskazał, że odwołujący się nie posiada 30 lat stażu pracy, o którym mowa w art. 58 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, gdyż posiada 28 lat okresów składkowych łącznie w Polsce i Wielkiej Brytanii.

Wyrokiem z 25 kwietnia 2013r. Sąd Okręgowy w Warszawie XIV Wydział Ubezpieczeń Społecznych zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. Wydział Realizacji Umów Międzynarodowych z 12 września 2012r. nr (...) w ten sposób, że przyznał odwołującemu się prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od 1 października 2010r. do 31 października 2013r.

Podstawę rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego stanowiły następujące ustalenia faktyczne:

W dniu 18 października 2010r. J. Z., urodzony (...), złożył do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O. wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy. Lekarz Orzecznik ZUS w orzeczeniu z dnia 30 listopada 2010r. stwierdził, że J. Z. jest całkowicie niezdolny do pracy do 31 października 2013r., przy czym niezdolność ta powstała 12 maja 2010r. (okoliczność bezsporna). W dniu 12 września 2012r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. Wydział Realizacji Umów Międzynarodowych wydał decyzję, w której odmówił J. Z. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Sąd zaliczył do okoliczności niespornych, że J. Z. ma udowodnione w Polsce 25 lat 8 miesięcy okresów składkowych i 1 rok 9 miesięcy 17 dni okresów nieskładkowych, w sumie więc 27 lat 5 miesięcy 17 dni. Brytyjska instytucja ubezpieczeniowa potwierdziła okres ubezpieczenia odwołującego się na terenie Wielkiej Brytanii w wymiarze 3 lat 1 miesiąca. Okresy składkowe i nieskładkowe odwołującego się wyniosły łącznie 30 lat 6 miesięcy i 17 dni, same zaś okresy składkowe - 28 lat 9 miesięcy. Udowodniony okres w dziesięcioleciu przed dniem powstania niezdolności do pracy tj. od 12 maja 2000r. do 11 maja 2010r. wynosi łącznie 4 lata 7 miesięcy 7 dni, zaś udowodniony okres w dziesięcioleciu przed dniem zgłoszenia wniosku o rentę z tytułu niezdolności do pracy tj. od 18 października 2000r. do 17 października 2010r. wynosi łącznie 4 lata 5 miesięcy 29 dni.

Uwzględniając powyższe Sąd Okręgowy uznał odwołanie J. Z. za zasadne, choć z innych względów niż podał odwołujący się. Sąd stwierdził, że bezspornym w niniejszej sprawie jest posiadanie przez odwołującego się co najmniej 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych oraz fakt, że jest on osobą całkowicie niezdolną do pracy od 12 maja 2010r. do 31 października 2013r.

Przechodząc do rozważań o charakterze prawnym Sąd przytoczył art. 57 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) wskazując, że renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

- 1) jest niezdolny do pracy;
- 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;

3) niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt. 1 i 2, pkt. 3 lit. b, pkt. 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt. 1, 3-8 i 9 lit. a, pkt. 10 lit. a, pkt. 11-12, 13 lit. a, pkt. 14 lit. a i pkt. 15-17 oraz art. 7 pkt. 1-4, 5 lit. a, pkt. 6 i 12, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

W myśl ust. 2 - przepisu ust. 1 pkt. 3 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy.

Zgodnie z art. 58 ust. 1 pkt. 5 warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, w myśl art. 57 ust. 1 pkt. 2, uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej 5 lat - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat. Okres ten w myśl ust. 2 powinien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy. Art. 58 ust. 4 stanowi, że ust. 2 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy, o którym mowa w art. 6, wynoszący co najmniej 30 lat dla mężczyzny, który jest całkowicie niezdolny do pracy.

Nie ulega wątpliwości, że odwołujący się w ostatnim dziesięcioleciu i to zarówno przed zgłoszeniem wniosku o rentę, jak i przed dniem powstania niezdolności do pracy nie posiada pięcioletniego okresu składkowego i nieskładkowego. Nie posiada także okresu składkowego wynoszącego 30 lat. Sąd stwierdził, że powyższego warunku odwołujący się również nie spełnia i stwierdził, że brzmienie przepisu jest jednoznaczne, gdyż chodzi wyłącznie o okresy składkowe, a tych odwołujący ma 28 lat 9 miesięcy.

Zdaniem Sądu w przedmiotowej sprawie nie może mieć jednak zastosowania art. 58 ust. 4 w/w ustawy, na który powołują się obie strony. Przepis ten bowiem został dodany przez art. 1 pkt ustawy z 28 lipca 2011r. (Dz.U. z 2011r., Nr 187, poz. 1112) i wszedł w życie z dniem 23 września 2011r., a więc prawie rok od złożenia wniosku o przyznanie renty przez odwołującego się. Badanie czy są spełnione warunki otrzymania renty z tytułu niezdolności do pracy odbywa się bowiem na dzień złożenia wniosku. Powyższy przepis nie znajduje więc w przedmiotowej sprawie zastosowania i nie zmienia sytuacji prawnej odwołującego.

Sąd stwierdził, że należało zatem ocenić, czy z uwagi na całkowitą niezdolność do pracy i posiadany okres składkowy i nieskładkowy w łącznym wymiarze przekraczającym 25 lat, już z tego względu odwołujący się spełnia warunki nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy określone w art. 57 ust.2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych czy też dodatkowo istnieje konieczność posiadania przez niego przewidzianego w art. 58 ust.2 ustawy pięcioletniego okresu składkowego i nieskładkowego przypadającego w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy.

Sąd powołał się na uchwałę 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2006r. (sygn.akt I UZP 5/05; M.P.Pr 2006/8/442), w której Sąd ten stwierdził, że renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny, oraz jest całkowicie niezdolny do pracy (art.57 ust.2 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych), bez potrzeby wykazywania przewidzianego w art. 58 ust.2 ustawy pięcioletniego okresu składkowego i nieskładkowego przypadającego w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy.

W uzasadnieniu uchwały Sąd Najwyższy wskazał, że po nowelizacji art. 57 ustawy przepis ten składa się z dwu części nie tylko w znaczeniu formalnym - ust. 1 i 2 ale również merytorycznym: ust. 1 określa dotychczasowe przesłanki nabycia prawa do renty, a ust. 2 stanowi, że przepisu ust. 1 pkt 3 tj. określającego czas powstania niezdolności do pracy, nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet lub 25 lat dla mężczyzn, oraz jest całkowicie niezdolny do pracy. Zdaniem Sądu Najwyższego koncentrując się na treści wymienionego przepisu w jego pełnym brzmieniu, należy dojść do wniosku, że w odniesieniu do osób, o których mowa w tym przepisie, ustawodawca zrezygnował nie tylko z wymagania, aby niezdolność do pracy powstała w okresach wymienionych w ust. 1 pkt 3, ale ponadto określił w sposób szczególny okres składkowy i nieskładkowy

wymagany dla nabycia przez nie prawa do renty oraz stopień niezdolności do pracy. Nie może budzić wątpliwości, że określony w art.57 ust.2 minimalny okres składkowy i nieskładkowy spełnia przewidziany w ust. 1 pkt 2 warunek uzyskania prawa do renty w postaci wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego. Uzasadnia to wniosek, że przepis ust.2 w sposób szczególny w porównaniu z przesłankami przewidzianym w ust. 1 określa przesłanki prawa do renty. Sąd Najwyższy wskazał, że przepis art.58 ustawy, określający wymagany okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art.57 ust. 1 pkt 2, nie odnosi się do art.57 ust.2, który samodzielnie określa minimalny okres składkowy i nieskładkowy. To stanowisko potwierdza także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2008r. sygn. akt II UK 235/07 (LEX nr 509044), w którym Sąd Najwyższy stwierdził, że w odniesieniu do kręgu osób, o których mowa w art. 57 ust. 2, nie znajduje zastosowania art. 58 ust. 2, który w przypadku osób w wieku powyżej 30 lat wymaga, aby pięcioletni okres zatrudnienia przypadał w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy.

Sąd Okręgowy w pełni podzielił powyższy pogląd Sądu Najwyższego. Sąd Okręgowy stwierdził wobec powyższego, że odwołujący się spełnia wszystkie warunki nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy określone w ustawie o emeryturach i rentach z FUS z uwagi na całkowitą niezdolność do pracy i posiadany okres składkowy i nieskładkowy w łącznym wymiarze przekraczającym 25 lat.

Zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. Wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy odwołujący się złożył w dniu 18 października 2010r., a zatem Sąd przyznał rentę poczynając od 1 października 2010r. Biorąc zaś pod uwagę fakt, że odwołujący się został uznany za osobę całkowicie niezdolną do pracy do 30 października 2013r., Sąd przyznał odwołującemu się prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, do tego dnia.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy uznał odwołanie za zasadne i zmienił decyzję organu rentowego na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wniosł organ rentowy zaskarżając wyrok w całości zarzucił Sądowi pierwszej instancji:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego tj.: art. 57 ust. 1 pkt 2, art. 58 ust. 1, 2 i 4 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009r. Nr 153 poz. 1227 ze zm.) poprzez błędną wykładnię przepisu polegającą na przyjęciu, że prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy przysługuje niezależnie od wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego;
2. sprzeczność istotnych ustaleń z treścią zgromadzonego materiału mając na uwadze uzasadnienie decyzji z 12 września 2012r. i brak 30 lat okresów składkowych;
3. naruszenie przepisów prawa procesowego poprzez dowolną ocenę zgromadzonego materiału dowodowego (art.233§1 kpc).

Wskazując na powyższe zarzuty apelujący wniosł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie wniesionego odwołania w całości, ewentualnie przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

W uzasadnieniu apelacji skarżący podniósł, że na podstawie ustalonego w sprawie stanu faktycznego bezsprzecznie należy uznać, że w dacie złożenia wniosku i w dacie powstania niezdolności do pracy nie został spełniony warunek nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy określony w art. 57 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 58 ust. 1 pkt 5 ustawy.

Z uwagi na uznanie całkowitej niezdolności do pracy i brak co najmniej 5 lat ubezpieczenia w ostatnim dziesięcioleciu przed datą powstania niezdolności do pracy należało ustalić, czy ubezpieczony spełnia warunki określone w art. 58 ust. 4 ustawy wprowadzonym od 23 września 2011 r. ustawą z 28 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. nr 187, poz. 1112). Zgodnie z tym przepisem warunek wynikający z art.

57 ust. 1 pkt 2 w/w ustawy należy uznać za spełniony gdy ubezpieczony udowodni okres składkowy wynoszący co najmniej 30 lat dla mężczyzn oraz jest całkowicie niezdolny do pracy. W przypadku ubezpieczonego wykazano jednak jedynie 28 lat okresów składkowych, natomiast Sąd Okręgowy przyjął łączny okres ubezpieczenia w Polsce i na terenie Wielkiej Brytanii w wymiarze 30 lat 6 m-cy 17 dni, wliczając w to również okresy nieskładkowe.

Zdaniem skarżącego w sprawie nie można przyjąć stanowiska wyrażonego m.in. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2006r. (sygn. akt I UZP 5/05), zgodnie z którym prawo do renty przysługuje ubezpieczonemu, który w dacie powstania niezdolności do pracy posiada udowodniony okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy, bez potrzeby wykazywania przewidzianego w art. 58 ust. 2 ustawy, okresu składkowego i nieskładkowego, przypadającego w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed datą powstania tej niezdolności. Nie można podzielić tego poglądu z uwagi na zmianę przepisów w tym zakresie od 23 września 2011r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zważył, co następuje :

Apelacja pozwanego organu rentowego - jako bezzasadna - podlega oddaleniu w całości na podstawie art.385 k.p.c.

Rozpoznając apelację Sąd Apelacyjny kierował się uprawnieniem wynikającym z art. 382 k.p.c., będąc sądem merytorycznie rozpoznającym sprawę, opierał się na materiale dowodowym uzyskanym w toku postępowania sądowego. Sąd Apelacyjny przeprowadził wnikliwą analizę motywów, jakimi kierował się Sąd pierwszej instancji wydając zaskarżone rozstrzygnięcie, ocenił prawidłowość przeprowadzonego postępowania dowodowego, trafność subsumcji stanu faktycznego do zastosowanych przepisów prawa, jak również prawidłowość przedstawionych rozważań, zarówno w sferze poczynionych przez Sąd ustaleń faktycznych, zastosowanych przepisów prawa, jak też ich wykładni. Analizując zarzuty przedstawione w apelacji odnoszące się do meritum rozstrzygnięcia, Sąd Apelacyjny stwierdził ich bezzasadność.

Ustalenia faktyczne stanowiące podstawę rozstrzygnięcia Sądu pierwszej instancji, jako prawidłowe i wszechstronne, Sąd Apelacyjny przyjął jako podstawę także własnego rozstrzygnięcia, nie dostrzegając potrzeby ich uzupełnienia. Sformułowane w apelacji zarzuty odnoszące się do poczynionych przez Sąd Okręgowy ustaleń faktycznych poprzez ich sprzeczność z zebranymi w sprawie dowodami oraz zarzut naruszenia art.233 k.p.c. poprzez dowolną ocenę dowodów, należy ocenić jako całkowicie chybione, a przede wszystkim nie odpowiadające treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku. Wskazać bowiem należy, że wbrew twierdzeniom zawartym w apelacji Sąd Okręgowy nie ustalił, że odwołujący się posiada co najmniej 30 letni okres składkowy, lecz ustalił, że posiada okresy składkowe w wymiarze 28 lat i 9 miesięcy. Nie ma zatem racji skarżący twierdząc, że podstawą rozstrzygnięcia było błędne uznanie przez Sąd pierwszej instancji, że odwołujący się spełnił przesłankę wymienioną w art.58 ust.4 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2013r. poz. 1440 ze zm.). U podstaw bowiem zaskarżonego wyroku stanęły wszakże inne, wyłożone przez Sąd Okręgowy w uzasadnieniu wyroku motywy, których apelujący zdaje się nie dostrzegać. Wyjaśnieniem takiego stanu rzeczy może być jedynie fakt wniesienia przez pozwanego apelacji wprost, skutkiem czego było sporządzenie przez Sąd uzasadnienia wyroku.

Odnosząc się do zawartych w apelacji zarzutów dotyczących naruszenia prawa materialnego wskazać należy, że z dniem 23 września 2012r. na mocy ustawy z 28 lipca 2011r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 187, poz. 112) do art.58 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2013r. poz.1440 ze zm., zwanej też ustawą emerytalną) został dodany ust. 4, zgodnie z którym art. 58 ust.2 ustawy nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy wynoszący dla mężczyzny co najmniej 30 lat. Zgodnie zatem ze znowelizowanym stanem prawnym warunku wykazania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego nie musi spełniać ubezpieczony (mężczyzna) całkowicie niezdolny do pracy, który legitymuje się okresem składkowym w wymiarze 30 lat.

Przepis ten wprowadził zatem bardziej restrykcyjne (nie złagodził, jak twierdzi apelujący) wymagania dla uzyskania uprawnień do renty dla osób całkowicie niezdolnych do pracy, których niezdolność ta powstała po upływie 18 miesięcy

od ustania ubezpieczenia, jak również osób, które nie legitymują się stażem 5 lat w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed złożeniem wniosku o to świadczenie, względnie takim stażem przed powstaniem niezdolności do pracy.

W obecnie obowiązującym stanie prawnym nie jest zatem zwolniona od obowiązku wykazania przesłanki z art.58 ust.4 ustawy emerytalnej osoba, której dotyczy art.57 ust.2 ustawy. Rację ma zatem apelujący twierdząc, że uchwała składu 7 Sędziów Sądu Najwyższego z 23 marca 2006r. (I UZP 5/05 OSNP 200 Nr 19 – 20, poz. 305), na którą w swoim rozstrzygnięciu powołał się Sąd pierwszej instancji - wobec zmiany stanu prawnego - straciła na aktualności. Obecnie bowiem prawo do renty dla ubezpieczonego, który jest całkowicie niezdolny do pracy i legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowym wynoszącym dla mężczyzny 25 lat nie jest uzależnione od tego aby niezdolność do pracy powstała w okresach ubezpieczenia lub nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów, jak przewiduje art.57 ust.1 pkt 3 ustawy. Nie jest jednak możliwe uzyskanie przez taką osobę renty bez wykazania się wymaganym pięcioletnim okresem składkowym i nieskładkowym w dziesięcioleciu poprzedzającym złożenie wniosku o świadczenie lub powstanie niezdolności do pracy, zgodnie z art. 57 ust.1 pkt 2 w związku z art. 58 ust.1 pkt 5 i ust.2 omawianej ustawy. Dopiero wykazanie przez ubezpieczonego (mężczyznę) całkowicie niezdolnego do pracy okresu składkowego w wymiarze 30 lat zwalnia z konieczności wykazywania zarówno tego, że niezdolność powstała w okresach ubezpieczenia lub nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ich ustania, jak i tego, że ubezpieczony legitymuje się wymaganym okresem składkowym i nieskładkowym w rozumieniu art.57 ust.1 pkt.2 w związku z art.58 ust.1 pkt 5 i ust.2 ustawy.

W powyższym zatem zakresie należy uznać, że rację ma apelujący, co nie oznacza jednakże, że apelacja w przedmiotowej sprawie jest trafna.

Przepis art.58 ust.4 ustawy nie ma bowiem zastosowania do osób, które warunki wymagane do przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy na podstawie art.57 ust.2 ustawy, spełniły przed jego wejściem w życie tzn. przed 23 września 2011r.

W przedmiotowej sprawie J. Z. legitymuje się istnieniem całkowitej niezdolności do pracy od dnia 12 maja 2010r. oraz posiada 28 lat i 9 miesięcy okresów składkowych na dzień złożenia wniosku o rentę tj. 18 października 2010r.

Analizując zatem sytuację wnioskodawcy wskazać należy, że trafnie Sąd Okręgowy stwierdził, powołując się na stanowisko Sądu Najwyższego, że należy przyjąć, że ustawodawca w stanie prawnym obowiązującym przed 23 września 2011r. zrezygnował nie tylko z wymagania, aby niezdolność do pracy powstała w okresach wymienionych w ustępie 1 pkt. 3 art.57, ale ponadto określił w sposób szczególny, wymagany dla nabycia prawa do renty, okres składkowy i nieskładkowy oraz stopień niezdolności do pracy. W konsekwencji art. 58 ust. 1 nie odnosi się do art. 57 ust. 2 ustawy, który samodzielnie określił minimalny okres składkowy i nieskładkowy. Z tego też względu, w odniesieniu do osób, o których mowa w art. 58 ust. 1, nie znajduje zastosowania ust. 2 tego przepisu, który w przypadku osób w wieku powyżej 30 lat wymaga, aby 5 - letni okres zatrudnienia przypadła w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy (por. wyrok Sądu Najwyższego z 24 kwietnia 2008r. sygn. akt II UK 249/07; Lex Nr 829132).

Zgodnie z art.100 ust.1 ustawy emerytalnej, prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa. Jeżeli wszystkie warunki wymagane do nabycia prawa do renty zostały spełnione, powstaje prawo do świadczenia, także w sytuacji, gdy nie został jeszcze zgłoszony wniosek o świadczenie. Wniosek nie jest bowiem elementem prawa do renty.

Zgodnie z wymienionym przepisem prawo do renty przysługuje, gdy zostaną spełnione ustawowe warunki wymagane do nabycia tego prawa. Wniosek jest natomiast niezbędny w celu realizacji nabytego ex lege prawa. W takiej sytuacji zmiany w przepisach ograniczające dotychczasowe uprawnienia czy wprowadzające nowe, dodatkowe warunki nie mogą mieć wpływu na istnienie nabytego wcześniej - przed zmianą stanu prawnego - prawa (por. Jolanta Strusińska – Żukowska w: Emerytury i renty z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Emerytury Pomostowe; pod red.B.Gudowskiej i K.Ślebzaka; komentarze Becka; wydawnictwo C.H.Beck 2013; s.485).

W przedmiotowej sprawie J. Z. złożył wniosek o przyznanie prawa do renty 18 października 2010r. i wszystkie ustawowe przesłanki warunkujące nabycie prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy spełnił, jak podniesiono wyżej, przed dniem 23 września 2011r.

Podobny pogląd wyraził także Sąd Apelacyjny w Warszawie w sprawie III AUa 1752/13 w uzasadnieniu wyroku z dnia 23 kwietnia 2014r., a także Sąd Apelacyjny w Katowicach w motywach wyroku z dnia 6 lutego 2013r. (w sprawie o sygn.akt III AUa 1001/12; Biul.SAKa (...)) stwierdzając, że ubezpieczony niespełniający warunków do przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy określonych w art. 57 ust. 1 pkt 2 i pkt 3 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, który został uznany za osobę całkowicie niezdolną do pracy przed dniem wejścia w życie zmiany przewidzianej w art. 1 pkt 1 ustawy z 28 lipca 2011r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, tj. przed 23 września 2011r., nie musi wykazywać posiadania okresów składkowych w wymiarze określonym w art. 58 ust. 4 tej ostatniej ustawy.

Mając zatem na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny uznając apelację organu rentowego za bezzasadną, na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł o jej oddaleniu.